

Søren Jensen (Hasserris): Ved anden behandling tilkendegav venstre sin stilling til flertallets ændringsforslag, som nu er indarbejdet i lovforslaget. Desuden stillede venstre en række ændringsforslag, som alle blev stemt ned. Efter dette kan venstre ikke stemme for lovforslaget, som efter venstres opfattelse vil give os en langt mere restriktiv landbrugslov med langt større administration, uden at det løser de problemer, som ikke-landmænds køb af landbrug har medført for landmænd i almindelighed og for de unge landmænd i særdeleshed.

På denne baggrund vil venstre ikke alene undlade at stemme, men stemme imod lovforslaget.

Svend Haugaard: Ved anden behandling gjorde jeg rede for vores principielle synspunkter, og jeg skal derfor kun her lige tilføje, at vi mener, at dette lovforslag, når det bliver gennemført, vil have en god virkning for generationsskiftet, også en nødvendig virkning, og samtidig også en god virkning med hensyn til sikring udadtil mod udenlandske opkøb. Endelig tror vi på, at det vil indebære den mest enkle form for administration, når der skal ske indgreb.

Vi hørte lige nu, at venstre ville gå imod, fordi lovforslaget var for restriktivt og ville give for megen administration. Det er min glære fornemmelse, at det forslag, som venstre har stillet, i højere grad vil være restriktivt og vil give væsentlig mere administration.

Bortset fra det mindretal, som jeg nævnte ved anden behandling, vil det radikale venstre stemme for lovforslaget.

Grethe Philip: Det lovforslag, der i dag er til tredje behandling, indeholder en række bestemmelser, jeg kan tilslutte mig. Afgørende for min stilling til lovforslaget som helhed er imidlertid, at der, om dette lovforslag vedtages, vil blive indført krav om bopæl og krav om landbrug som hovederhverv ved fremtidig erhvervelse af en landbrugsejendom. Der sker hermed en væsentlig begrænsning i den enkeltes frie adgang til at vælge erhverv. Det er jeg principielt imod, men desuden mener jeg, at denne begrænsning i adgangen til frit at drive landbrug på længere sigt vil vise sig at få vidtrækkende følger, der set fra en

samfundsøkonomisk synsvinkel vil være til stor skade.

Jeg skal ikke her ved tredje behandling gå ind i en detaljeret argumentation, men blot begrunde mit standpunkt. For at undgå misforståelse vil jeg pointere, at jeg finder, at landbrugsministerens oprindelige forslag og de af venstre stillede ændringsforslag er endnu mere uheldige end det nu foreliggende.

Mine hovedindvendinger mod forslaget, som det nu foreligger, er følgende: Vi har igennem en lang årrække ydet betydelige subsidier til landbruget. Jeg har selv stemt for meget af denne lovgivning, der var udtryk for social solidaritet, og som blev gennemført i en forventning om, at vi i en overgangsperiode burde holde dansk landbrug oven vande. Nu har forholdene ændret sig radikalt med vor indtræden i EF, og det var jo netop også et af hovedargumenterne for at gå ind i EF. Landbrugets afsætningsforhold vejer med rette tungt til i Danmark. Dansk landbrug kan nu blive et selvhjulpent, liberalt erhverv uden særlige støtteordninger. Så skal vi ikke straks begynde at indføre restriktioner — og det er jo det, der sker, hvis vi indfører særlige krav til den, der vil erhverve en landbrugsejendom, krav der i realiteten går ud på at forbeholde landbrugsbedrifterne for de egentlige landmænd ved at vanskeliggøre, at man samtidig kan kan drive landbrug og have byerhverv.

Disse restriktive bestemmelser vil få uheldige samfundsøkonomiske konsekvenser. Det vil blive vanskeligt for landbruget at få tilført den kapital, som er nødvendig for at gennemføre en rationalisering og en omlægning af vort landbrug, efterhånden som det bliver påkrævet. Landbruget vil næppe selv kunne klare disse investeringer.

På længere sigt vil den skarpe adskillelse mellem landbrug og byerhverv, som nu på tværs af alle udviklingstendenser bliver gennemført, føre os tilbage til de tider, hvor landbruget måtte bede om støtte fra andre befolkningsgrupper for at klare de økonomiske krav. Endvidere vil der ske prisforvridninger, der tilfældigt vil henholdsvis begunstige og ramme forskellige mennesker.

Min hovedindvending mod lovforslaget går på disse samfundsøkonomiske konsekvenser, men det tæller også med blandt mine indvendinger, at gennemførelse af dette lovforslag nødvendigvis må medføre en om-